

Ein Cyf: JJ/PO/113/2024

Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
SeneddLJC@senedd.cymru

11 Ebrill 2024

Annwyl Cadeirydd,

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch adroddiad ar y ddau femorandwm cydsyniad deddfwriaethol cyntaf ar gyfer y Bil Diwygio Cyfraith Lesddaliad a Rhydd-ddaliad, a gyhoeddwyd ar 14 Mawrth, a'ch llythyr, a anfonwyd ar 19 Mawrth.

Yn fy ymateb, mae cyfeiriadau at y Bil yn cyfeirio at y fersiwn ddiweddaraf sydd ar gael, a gyhoeddwyd yn dilyn Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin, sydd ar gael yn y ddolen hon:
[Leasehold and Freehold Reform Bill \(parliament.uk\)](https://parliament.uk)

Diolch ichi am ystyried y ddau LCM cyntaf. Mewn ymateb i'r pwyntiau a godwyd yn eich adroddiad:

Argymhelliad 1:

Fy marn i, fel y nodir yn yr LCM, yw bod holl ddarpariaethau'r Bil yn gwneud darpariaeth at ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, sef tai. Mae'r LCM wedi cael ei osod i gydnabod y prawf perthnasol yn Rheol Sefydlog 29, ac rwy'n cydnabod ei fod yn wahanol i'r profion cymhwysedd deddfwriaethol pe bai'r darpariaethau hyn yn cael eu ceisio mewn Bil Senedd Cymru (y Senedd). O'r herwydd, nid yw'r LCM yn cynnwys dadansoddiad o allu'r Senedd i basio darpariaeth debyg.

Argymhelliad 2:

Fel y bydd y Pwyllgor yn gwybod, bydd ein safbwynt terfynol ar argymell rhoi cydsyniad yn golygu ystyried amrediad o ffactorau cyfansoddiadol, polisi a gwleidyddol ynghyd â ffactorau eraill. Fel y nodwyd yn y memoranda cydsyniad deddfwriaethol, mae materion eraill y mae angen eu trafod y byddaf yn cadarnhau safbwynt Llywodraeth Cymru yn eu cylch maes o law.

Y Pwyllgor Busnes a fydd yn ystyried *Argymhelliad 3*.

Argymhellion 4 ac 5:

Ar y cychwyn, nid yw Llywodraeth y DU wedi estyn pwerau i wneud rheoliadau i Weinidogion Cymru oni bai nad yw eu dadansoddiadau eu hunain o ddatganoli yn dangos nad yw darpariaethau naill ai wedi'u cadw'n ôl nac wedi'u cyfyngu. Mae bob amser wedi bod

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

yn fwriad i ailedrych ar ddsbarthiad pwerau, fel y nodwyd yn yr LCMau a osodwyd hyd yn hyn. Mae'r holl ddarpariaethau yn y Bil lle mae pwerau'n cael eu hestyn i'r Ysgrifennydd Gwladol yn unig yn agored i gael eu trafod. Ar hyn o bryd nid oes cytundeb i Lywodraeth y DU wneud rheoliadau mewn meysydd datganoledig.

Rwy'n disgwyl i welliannau gael eu cyflwyno maes o law sy'n mynd i'r afael â chydbwysedd y pwerau a roddwyd yn y Bil, ac a fydd yn tynnu sylw'r Senedd at y newidiadau hyn yn yr LCM sy'n ymdrin â'r gwelliannau hynny.

Argymhelliad 6:

Ar y cychwyn, rhoddwyd y pŵer yn Gov 57 i'r Ysgrifennydd Gwladol yn unol â dosbarthiad cychwynol pwerau fel y disgrifir uchod mewn ymateb i Argymhelliad 4. Mae'n destun trafod pellach, fel gyda'r holl bwerau yn y Bil.

Mae'r Tribiwnlys Prisio Lesddaliadau (yn gweithredu o dan ambarél Tribiwnlys Eiddo Preswyl Cymru) yn ymdrin ag amrywiaeth o achosion lesddaliadau mewn perthynas â materion datganoledig. Bydd y Bil yn diwygio'r ddeddfwriaeth sy'n sail i'r gwaith o bennu ym mha feysydd y gall y tribiwnlys weithredu, a bydd yn estyn ac yn gwella pwerau'r tribiwnlys mewn meysydd cysylltiedig mewn ffyrdd sydd o fudd i berchnogion tai yng Nghymru. Bydd cylch gwaith diwygiedig y tribiwnlys wrth gwrs yn cael ei ystyried wrth ddatblygu cynigion ar gyfer deddfwriaeth diwygio tribiwnlysoedd.

Argymhelliad 7: Nid yw'r posibilrwydd o ddilyn gorchymyn adran 109 wedi cael ei archwilio gan na fu angen un ar unwaith. Nid oes gennym unrhyw ddeddfwriaeth arfaethedig yn y Senedd ym maes tai a fyddai'n golygu bod angen gorchymyn o'r fath.

Mewn ymateb i'r pwyntiau a godwyd yn eich llythyr dyddiedig 19 Mawrth:

- i) Mae'r asesiad o effaith y Bil ar y Tribiwnlys Prisio Lesddaliadau datganoledig yn parhau. Bydd y Pwyllgor, ymhlith materion eraill, yn rhan o'r dadansoddiad a fydd yn llywio fy ystyriaethau ynghylch p'un i argymhell bod y Senedd yn rhoi ei chydysyniad i'r Bil ai beidio. Nid wyf yn bwriadu cyhoeddi unrhyw ran o'r deunyddiau hyn.
- ii) Gwnaeth Llywodraeth y DU baratoi dadansoddiad o effaith y Bil. Roedd swyddogion yn gweithio gyda chymheiriaid cyn cyhoeddi'r asesiad effaith, ond, fel sy'n digwydd yn aml, ni cheisiwyd cydsyniad y Gweinidogion.
- iii) Mae'r asesiad effaith sy'n cael ei baratoi a'i gyhoeddi gan Lywodraeth y DU yn cyflawni ei rhwymedigaeth i gyhoeddi asesiad o effaith deddfwriaeth sylfaenol sy'n cael ei chyflwyno i Senedd y DU. Mae'r gwaith y cyfeirir ato o dan oblygiadau ariannol yn yr LCMau yn cael ei amlinellu uchod.
- iv) Mae asesiad Llywodraeth Cymru o'r effaith debygol yn parhau yng ngoleuni gwelliannau i'r Bil.

Gobeithiaf y bydd yr ymateb hwn yn ddefnyddiol wrth ichi ystyried y Bil ymhellach.

Yn gywir

Julie James AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol, Tai a Chynllunio
Cabinet Secretary for Housing, Local Government and Planning